

STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel

T: +32 2 553 01 81

F: + 32 2 553 50 76

sariv@iv.vlaanderen.be

<http://www.sariv.be>

Aan de heer Kris Peeters
Minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid
Martelaarsplein 19
1000 Brussel

uw bericht van
8 juli 2010

uw kenmerk
KP/RS/LDb

ons kenmerk
Advies 2010/11

bijlagen

vragen naar / e-mail
roos.vandecruys@iv.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 50 32

datum
15 september 2010

Betreft: Briefadvies betreffende het instemmingsdecreet met de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Zuid-Afrika, anderzijds, tot wijziging van de overeenkomst inzake handel, ontwikkeling en samenwerking, ondertekend op 11 september 2009

Mijnheer de minister,

Tijdens haar vergadering van 2 juli 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Zuid-Afrika, anderzijds, tot wijziging van de overeenkomst inzake handel, ontwikkeling en samenwerking, ondertekend in Kleinmond op 11 september 2009. Zij vroeg u hierover het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad"). Na bespreking op zijn vergadering van 10 september 2010 keurde de Raad onderhavig advies goed.

De herziening betreft een afstemming op de nieuwe politieke en veiligheidsbepalingen van de herziene overeenkomst van Cotonou¹, alsook verdere handelsliberalisering, samenwerking op handelsgerelateerde gebieden, versterking van de milieudimensie, en aanpassing van de formulering van enkele artikelen over economische en andere vormen van samenwerking.² Verder wil men de overeenkomst ook in lijn brengen met recentere internationale verbintenissen zoals het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof en de wereldwijde bestrijding van terrorisme.³

Van bij de aanvang van de onderhandelingen was duidelijk dat alle handelgerelateerde kwesties zouden worden besproken in het kader van de besprekingen over de toekomstige economische partnerschapsovereenkomst (hierna: "EPA") met de landen van zuidelijk Afrika. Bijgevolg werden de onderhandelingen over de wijzigingen van de overeenkomst inzake handel, ontwikkeling en samenwerking die betrekking hadden op handel geschorst in afwachting van de resultaten van de

¹ Zie SARiV, Tweede wijziging van de Cotonou partnerschapsovereenkomst, Advies 2010/14, wordt verwacht september 2010.

² EUROPESE COMMISSIE, *Mededeling van de Commissie aan de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen betreffende richtsnoeren aan de Commissie voor de herziening van de Overeenkomst inzake handel, ontwikkeling en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Zuid-Afrika, anderzijds, COM(2006)348*, Brussel, 28 juni 2006, 3.

³ *Ibid*, 4.

besprekingen over een EPA.⁴ Dit wordt duidelijk gemaakt in de preambule van de wijzigingsovereenkomst. De Europese Commissie onderhandelde een interim-EPA⁵ met zeven landen van de Zuidelijk Afrikaanse Ontwikkelingsgemeenschap (SADC)⁶. Zuid-Afrika en Angola zijn echter niet akkoord gegaan. De handelsgerelateerde relaties tussen de EU en Zuid-Afrika zijn derhalve nog gebaseerd op de ongewijzigde hoofdstukken uit de overeenkomst inzake handel, samenwerking en ontwikkeling en maken dan ook geen voorwerp uit van dit advies.

De memorie van toelichting geeft reeds duiding bij de gewijzigde artikelen. De Raad beperkt zich daarom tot enkele opmerkingen bij relevante wijzigingen van de overeenkomst vanuit het oogpunt van het internationaal beleid.

In de eerste plaats merkt de Raad op dat meer aandacht gaat naar duurzame ontwikkeling, bijv. inzake energiebeleid (wijziging van artikel 58) en vervoer (toevoeging aan artikel 59), alsook wat betreft samenwerking voor wetenschap en technologie (wijziging artikel 83). In het bilaterale samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika vormt wetenschappelijke ontwikkeling ook één van de samenwerkingsdomeinen.⁷

In de tweede plaats wenst de Raad de aandacht te vestigen op de invoeging van artikel 59bis over zeevervoer. Deze bepaling biedt misschien kansen voor Vlaanderen om zijn specifieke expertise inzake bijvoorbeeld zeehavens te delen met Zuid-Afrika.

In de derde plaats verwelkomt de Raad de expliciete verwijzing naar de millenniumdoelstellingen in het nieuwe artikel 65 over de doelstelling van de ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika. In het nieuwe artikel 65bis wordt deze doelstelling nader uitgewerkt. De Raad vraagt in dit verband aandacht voor zijn opmerking over Zuid-Afrika in zijn "Memorandum: Een Vlaamse Regering met een open blik op de wereld". De Raad stelt hierin: "Voor Zuid-Afrika dringt zich in de nabije toekomst mogelijk een heroriëntatie op, aangezien het land binnen afzienbare tijd niet langer beschouwd zou kunnen worden als een klassiek ontwikkelingsland. In dat geval moet Vlaanderen kiezen voor een nieuwe bilaterale relatie, waarbij de opgebouwde ervaring en de bestaande banden worden gevaloriseerd. Waar mogelijk kan trilaterale samenwerking met Zuid-Afrika en andere landen van Zuidelijk Afrika verder worden uitgebouwd."⁸

In de vierde plaats houdt de overeenkomst ook een modernisering in. Een voorbeeld van de modernisering is de wijziging van artikel 85 inzake cultuur dat nu ook een beleidsdialoog nastreeft inzake de ontwikkeling van een competitieve cultuurindustrie. De Raad merkt op dat in artikel 85 niet expliciet wordt verwezen naar de UNESCO-conventie inzake culturele diversiteit, maar de bedoeling is wel om samen te werken in internationale fora om de bescherming en bevordering van culturele diversiteit te verbeteren. Vlaanderen heeft in het verleden reeds financiële ondersteuning verleend om de extra kost van de meertaligheid van Zuid-Afrika op te vangen. Verder wordt artikel 86 geactualiseerd, dat sociale vraagstukken betreft. De focus verschuift naar dialoog over werkgelegenheid en sociaal beleid (m.a.w. niet enkel sociale samenwerking), o.m. over waardig werk en personen met een handicap.

⁴ EUROPESE COMMISSIE, *Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening van een overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Zuid-Afrika, anderzijds, tot wijziging van de overeenkomst inzake handel, ontwikkeling en samenwerking*, COM(2008)50, 4 februari 2008, 2.

⁵ Interim-overeenkomst met het oog op een economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de SADC-EPO-staten, anderzijds, *Publicatieblad EU L 319*, 4 december 2009, 3.

⁶ De SADC bestaat uit 15 landen, waarvan 7 behoren tot de SADC EPA-groep. De andere landen onderhandelen in andere EPA-groepen. Deze landen zijn Angola, Botswana, Lesotho, Mozambique, Namibië, Swaziland en Zuid-Afrika.

⁷ Samenwerkingsverdrag tussen de Regering van de Republiek Zuid-Afrika en de Vlaamse Regering (uitbreiding), Brussel, 22 januari 2002.

⁸ SARiV, *Memorandum: Een Vlaamse Regering met een open blik op de wereld*, 2009, 8.

Een vijfde aandachtspunt voor Vlaanderen raakt aan de Vlaamse bevoegdheden inzake wapenhandel. Er wordt een artikel 91bis toegevoegd betreffende massavernietigingswapens en lid 2, sub b), hiervan handelt over samenwerking inzake nationale exportcontroles.

De Raad gaat akkoord met het ontwerp van instemmingsdecreet. Hij drukt hierbij zijn hoop uit dat de Vlaamse Regering bij de tenuitvoerlegging aandacht heeft voor de nieuwe opportuniteiten die deze overeenkomst biedt voor de samenwerking met Zuid-Afrika. Vlaanderen heeft namelijk met Zuid-Afrika, als zijn eerste partnerland in het Zuiden, reeds een jarenlange samenwerking opgebouwd. In het kader van de invulling van het werkprogramma van het bilateraal samenwerkingsakkoord moet nagegaan worden in welke mate aansluiting kan gevonden worden bij de EU-implementatie van deze overeenkomst, gelet o.m. op de hierboven geformuleerde opmerkingen, die verwijzen naar specifieke Vlaamse bevoegdheden. Ten slotte pleit de Raad ervoor dat Vlaanderen de verdere besprekingen over de EPA met Zuidelijk Afrika aandachtig blijft volgen. Hoewel Zuid-Afrika het belangrijkste land is op economisch vlak binnen het EPA-verband en de economische- en handelsrelaties met Vlaanderen in stijgende lijn gaan, moeten in die besprekingen de regionale integratie en duurzame ontwikkeling van de hele regio vooropstaan.

Hoogachtend,

(getekend)

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter SARiV

(getekend)

Freddy Evens
Secretaris SARiV